

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábnos palitsor egyszeri hirdetésnél 18 Ft., többeszeri hirdetésnél 14 Ft. — Hivatalos hirdetéseknek minden szó 4 Ft. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.
Egész évre	8 kor.	ÉLES KÁROLY.	
Fél évre	4 kor.	Laptulajdonos és kiadó:	
Negyed évre	2 kor.	HORVÁT GÁBOR.	
Egyes szám ára 20 fillér.			

Szent István napja.

Szent Istvánnak, az első magyar királynak, a keresztény Magyarország megalapítójának emléknapja vallási és nemzeti vonatkozásán kívül bizonyos, hogy úgy mondjuk gazdasági ünnepet is jelent Magyarországon. Szent István napjára már kiszórta aranykalászos kincsét ez az adott magyar föld. Amit dolgos munkáskéz elvetett, azt már le is aratta s a cséplőgépek álmos, monoton berregése jelezi, hogy a termő föld, a kalászárelő nap munkája véget ért. Kezdődik a gépé vagy a cséplő-rudé.

Erkölcsei lényegében, nemzeti tartalmában és kulturális jelentőségében nekünk nagyfokú nagy, kiválasztott ünnepünk Szent István napja. Egy nagy gondolkodónak, széles látókörű államférfiúnak, egy pogány világban csodálatosképpen fölvilágosult fejedelmi elmének hosszú évszázadokra s tényleg évezredekre kiható ténye fűződik hozzá. A pogány Vajk mint nemzetének bölcsé jelenik meg a világtörténelem előtt. Ősei vallásáról átvezeti vaderkölcst, de nemes tartalmú nemzetét a civilizált nyugat egyedül üdvözítő vallásába, a kereszténységbe. Meggyőződés, hitbeli színváltozás, a léleknek bizonyos valláserkölcsei reformációja vezette-e Vajköt a pogány oltárok mellől a keresztény hit oltárához, ki kutassa azt? A történetíró sem láthat bele a lelkek mélységeibe, ha különösebb meg-

nyilatkozás nem segíti benne. Lehet, hogy a pogány fejedelmi ifjú, amikor a keresztény vallást fölvette, csakugyan keresztet is vállalt nemzetéért. Saulból Pállá változni szép bibliai példázat, de még a bibliában is csodálatos arán lesz a hitetlen Saul hívő Pállá. Lehet, hogy a keresztény Szent Istvánnak — keresztje volt. Nébez kereszt, amelyet pogány neveltetése, ősi hite ellenére vállalt népéért. De annál fenségesebben áll elénk az első magyar király alakja, aki világot átölelő, jövőbe néző tekintetével fölfedezte az emberi, társadalmi, nemzeti haladás hatalmas útját, amely a művelt nyugati világ hitének forrásához, a keresztény egyházhoz vezet.

Az erős nemzeti életnek, a nyugati civilizációval való párhuzamos fejlődésnek alapjait építette föl a pogányoltárok romjaiból. Meglátta, hogy ez csak úgy lehet és másként nem. A pogány vallás elszigetelné népét a nagy nyugati áramlásától. És e holt szigetről elvezette hát a pogány magyart a fejlődés, örök haladás hatalmas forgatagába.

A kereszténységgel életnedvek áradtak a nemzet testébe, amelyet elsorvasztott volna a pogány élet szárazsága. Ma, Szent István napján szinte tolakodik tollunkra ez a hasonlat. Mert ez ünnep nemzetéleti vonatkozásával ellentétben ma szárazság sorvasztja a nemzet testét. Amit a nemzet erkölcsi életébe bevitt ezer év előtt egy bölcs fejedelmi elme,

azt az életnedvet ma megtagadja a nemzet anyagi életétől a természet.

Szent István napján, amikor a termő föld garmadába hullt kincsei kápráztatják a munkás magyar nép szemét, szomorúan kell látnunk, hogy a természet dacosan elleneszegül e nap sajtóságos nemzetéleti jelentőségének. A gazda komoran, leejtett kézzel áll letarolt földjei előtt, amelyeknek java kincsét nem ő, hanem az izzó nap heve aratta le. Kietlen szárazság aratott a buzakalászos, drága magyar földeken s a kalászkok, amit koszorúba köt az arató leány, halotti koszorúja egy szomorú gazdasági évnek.

Most Szent István napján nem lehet más imádsága a magyarnak, mint ez:

— Magyarok Istene, adj jobb esztendőt a mostaninál!

A hasznos állatok betegsége.

A földművelésügyi kormány hivatalos lapja, a *Földművelésügyi Értesítő* hétről-hétre közli a ragadós állatbetegségek kimutatását. Ebből a kimutatásból látjuk, hogy e betegségek listáján Zala vármegye talán az első fokozat foglal helyet.

Végtelenül nagy csapás ez a mi sok oldalról sújtott szegény népünkre. Gazdáinknak ma nap fő jövedelmi forrása az állattenyésztés. Érti is ezt népünk, azért nagy gondot fordít állattenyésztésére. Ez a gond nyilvánul meg abban, hogy állat-állományuk mind száma, mind minőségére igen szépen fejlődött. Ennek közgazdasági hasznát azonban nagyon ellensúlyozza az, hogy

szövetségek! Jó lesz a rendőrség figyelmét felhívni gyanus viselkedésükre! . . .

Az eszmét tett követte. A rendőrség megfigyeltette a gyanus embereket, de semmi gyanusat sem talált rajtuk, de azért kielégítette a kíváncsiságot, mert kiderítette, hogy siketnémák az istenadták.

Igaz szerelem.

Ott, ahol az ég a földdel érintkezik, még távolról sincs vége a világnak, sőt ott van még csak a kincsek hazája! Ott van a világ három legnagyobb hegye: az első tiszta ezüstből, a második szinaranyból, a harmadik meg éppen gyémántból van. Mindegyik hegyet fegyveres katonaság őriz. E hegyeken túl egy hatalmas ország van s ennek volt egyszer egy igen öreg, de igen zsarnok királya. A király büszke volt rengő ősz szakállára és egyetlen leányára. Sokan pályáztak a szépséges királylányra, de az ősz király egyiket sem tartotta méltónak arra, hogy halála után a trónt örökölje.

A zsarnok király kemény munkára kényszerítette népét: arany-, ezüst- és gyémánt-bányákban dolgoztatta őket s míg ezeknek betevő faljuk aig volt, addig a király halomra gyűjtötte a kincset palotájában. A nép nagyon el volt keseredve, s már rég elűzte volna királyát, ha nem tekintette volna a jóságos királylányt, aki titokban segítette és vigasztalta a nélkülözőket és ápolta a betegeket.

Ő érette türték és huzták az igát panaszhang nélkül. Tudták, hogy azt a sok kincset majd az a szépséges áldott jó királykisasszony

Vajk megtérése.

Hadúr, akinek villámos lelkéből
Átszögve a végtelen légi kört,
A büszke Turul, mint a tűzmadár
Suhogó szárnyon Napnyugatra tört, —

Hadúr, aki a hadverő magyarnak
Hazát adtál a hármas bérc tövében,
Im a pogány Vajk, Árpád unokája,
Szabad oltárod romba döntöm én.

Hallgass reám, villámos Istenem,
Az oltárokon hamva már a tűz,
Üszökbe hull, mit rajta áldozunk
S a szittyánép csak füstfelhőket tűz . . .

Nyugat felé ha nézek, új világ
Su-ára tör az éjszakán keresztül —
Ninos füstje, lángja, de amerre száll,
Élet fakad s a rét fűszála rezdül . . .

Hadúr! Népemet elviszem oda,
Hol ez életnek fényforrása forr,
Ledőlt oltárok hült hamva alól
Reánk ragyog egy végnélküli kor . . .

Én, a pogány Vajk, járo klegelül,
S Hadúr, történjék bármi is velem,
Árpád honáért, nagy nemzetemért
Én a keresztet elviselem.

Pakots József.

Mesék felnőtteknek.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

A békés házastársak.

Hol volt, hol nem volt, az Operenciás tengeren is túl, de az Üveg hegyeken innen volt egyszer egy fiatal házaspár. Egy óriási város sokemeletes bérpalotájában laktak, de a szomszédok közül senkivel sem érintkeztek. Nem igen jött hozzájuk látogató. Ők azonban naponként elmentek sétálni. A kíváncsi szomszédok ilyenkor utánuk leselkedtek, a fejüket csóválták a némán egymás mellett haladó s koronként egymásra mosolygó pár láttára: „Milyen boldogok ezek! Hogy szerethetik egymást!” . . .

A fiatal pár lakását körülvevő közös falakra nem egy hallgatódzó fül tapadt: „Semmi nesz! Úgy élnek, mint a galambok! De nemcsak a házastársak nem perlekednek, sőt az asszony még a cseléddel sem veszekszik soha!” No de ilyet!

A kedves szomszédokat majd megölte a kíváncsiság, de mégsem tudhattak meg semmit a nevezett házaspár belső életéből, mert ajtajuk, ablakuk sűrűn be volt függönyözve, a cselédet pedig hiába fogták vallatóra, az szóba sem állott a kérdezősködőkkel.

A szomszédokat szörnyen bántotta ez a fümigáló modor s nyomban megindult a találgatás: „Valami nagy titok lehet, hogy így elzárkóznak. — Bizonyosan szülői beleegyezés nélkül lettek egymásé. Alkalmassint megszöktette a férfit a lányt. Talán bizony politikai menekültek, anarkisták. — Nem is házastársak ezek, csak titkos

a ragadós állatbetegségek szinte állandó fészket vernek. Sertésorban, sertésvész, lépfene, száj- és körömfájás lépik meg az állatokat, így azután részint az állatok elhullásával, részint pedig a zárlat elrendelésével s az állatforgalom megakasztásával súlyos veszteségeket kell a gazdáknak szenvedniök. Budapesti hat. jövedelmi forrásuk legfőbb és legbiztosabb ága, ami a mai nyomorúságos gazdasági helyzetben kettős súlyal esik a teher rovására.

Fontos gazdasági érdek parancsolja tehát, hogy az összes tényezőket összefogva, vállvetett erővel dolgozzanak a járványos nyavalyák megszüntetésén. Kettő áll a vásár: a hatóságokon és a közönségen. Az első a legnagyobb eréllyel és szigorúsággal hajtsa végre mindazokat az intézkedéseket, amelyek a bajok tovaterjedésének megállítására és végleges kiirtására szükségesek.

Az évek óta tartó betegségek megszüntetésére immár vaskézzel kell a hatóságnak intézkednie, mert immár türelmetlen, hogy folytonos járványok uralkodjanak, végtelen kárát nemcsak a gazdáknak, hanem az egész közönségnek. Az elkövetett mulasztásokat szigorúan torolja meg, hogy intő példát szolgáltatasson mindazoknak, akik a baj leplezetésével a járvány kifejlődését előmozdítják.

Am a hatóság intézkedései nem szüntetik meg végképpen a veszedelmeket mindaddig, míg a nép rajta nem lesz, hogy erre segítő kezét nyújtson. Mert a bajok forrása főképpen a népben rejlik. Népünk hitetlen és bizalmatlan. Minden intézkedést, amely a hatóságoktól ered, kötekedéssel fogad. Szinte gyökeret vert benne a tudat, hogy azokat az óvó rendszabályokat csak az ő bosszantására fundálták ki. Rajtegeti is azután a bajt, ameddig csak teheti. Az első gyanus eseteket, megbetegedéseket, elhullásokat be nem jelenti. Maga a kebeléből választott elüljáróság sem szerez róla hivatalosan tudomást, mert hát *zar alá esik a község* s ezt megsínyli az egész lakosság. Így azután hamarosan elarasztja az egész községet a baj, sőt a járványt átviszik a többi községekbe is, elsőben is azokba, ahol állatvásárok fordulnak elő. Mikor azután egyre-másra betegednek és hullanak az állatok, akkor a büntetésről való félelem miatt bejelentik nyíltan, de már késő; a baj csőstől a nyakukig szakadt.

Régi mondás: könnyebb a bajt megelőzni, mint orvosolni. Különösen a betegség megelőzésére törekedjenek gazdáink. Ebben különösen a tisztaság és fertőtlenítés játsza a főszerepet. Nagy gondot fordítsanak tehát nemcsak állataik, hanem ezek tartózkodó helyének: az istállóknak, ólaknak és ezek környékének folytonos tisztántartására és szellőztetésére.

Második dolog, ami a baj elterjedését megakasztja, a gyanus és beteg állatok elkülönítése. A betegségek jórésze egyuttal ragadós természetű is. Ezek a fertőzés útján terjednek, legfőképpen igen rohamosan, éppen azért, mert a beteg állatok elkülönítése nem történik. Élénken nyilvánul meg ilyen dolgokban népünk keleti természete, mely mintha a fatalizmusban hinne: a sorsra és a jó Isten kegyelmére bizza magát, ahelyett hogy Istentől nyert eszével a baj megakasztására törekednék.

fogja örökölni, ha az ősz király meghal, s akkor nekik is felvirrad a napjuk . . .

Igen sok kőröt kikoszarozott a szépséges királylány, sokat elutasított maga a király is. Egyik udvaronc azonban megnyerte a királykisasszony tetszését. Meg is kérte a királytól a kezét. De az ősz király megtagadta kérését, ő előkelőbb férjet szánt az ő szépséges lányának. Erre a királykisasszony is kérelmi kezdte atyját, de ez hajthatatlan maradt. Nagyon busultak emiatt a szerelmesek, míg végre elhatározták, hogy megszöknek.

Késő éjjel, mikor már az egész országban aludtak, befűtötték egy sebesen vágató automobilba s elszárguldtak távol idegenbe. Itt egy kis házikóban, rengeteg erdő kellő közepén boldogan éltek s csak még az apai beleegyezést várták frigyükre.

A királykisasszony férje ugyanis Marconi telegráf útján állandó összeköttetésben állott a királyi udvarnál maradt egyik udvaronc társával. Tőle várta ugyanis a jó hírt, hogy az ősz király beletörődik sorsába, megbocsát nekik s gyermekeikül fogadja őket. Csakhogy nem ez történt. A szökés hírére a király felverte az egész országot s katonákat küldött a szökevények után, megparancsolván nekik, hogy élve vagy halva, de hozzák tüstént elébe a vakmerőket, kik ősz fejére ilyen szeggyent hoztak.

Sokáig keresték a fiatal pár rejtekhelyét, de hasztalan! Erre hirtelen forradalom tört ki az országban a király ellen, kit az anyagi jószágú leánya miatt túrtak meg, száműzték messze idegen országba s a trónt a forradalom vezére foglalta el.

Meg is issza keserű levét: a betegség elterjed s az állatok elhullásával vagy a forgalom megakasztásával nagy kárt kell szenvednie népünknek.

A sertésvész és sertésorbanó már ismét itt van járásukban, a ragadós száj- és körömfájás pedig a fertőzött szomszéd járásokból fenyeget már bennünket. És így megy ez évről-évre hónapokon át. Legyen rajta közönség és hatóság hogy együttes erővel, vállvetett működéssel a veszedelmeknek határt szabhassanak. Különben ebben a silány, mostoha esztendőben ha még állataik is elhullnak gazdáinknak, abból több évre terjedő anyagi nyomorúság, sőt egyeseknek végső pusztulása származik.

A száj tisztasága.

A tuberkulotikus fertőzés pusztítását mérseklő intézkedések csak akkor lesznek eredményesek, ha annak minden útjára és módjára kiterjed a figyelem. Miben rejlik a fertőzés lényege? — ezt vizsgálni a tudományos kutatások feladata. Hány uton megy végbe a betegség-átvitel, — nem tárgyalom; csupán a szájat, mint a fertőzés legkönnyebben hozzáférhető helyét számdékszem röviden ismertetni.

Tudjuk, hogy a levegő káros baktériumokat tartalmazhat, a körülöttünk lévő tárgyakon lehetnek láthatatlan kórokozók oszrúk, a testünk fenntartására szükséges táplálék a leggondosabb tisztaság mellett sem mindenkor mentes parányi, de esetleg káros hatású mikroszkopikus lényektől; s ha meggondoljuk, hogy e baktériumok a belehelt levegővel, a táplálékkal vagy amaz elterjedt rossz szokás útján, hogy hiányosan tisztá kézzel is szájhoz nyúl és eszik sok ember, — a különböző tárgyakról a szájába s ezen át a szervezetbe kerülhetnek, akkor beláthatjuk a száj szerepét a fertőzés tovaterjedésénél.

A szájban lévő nyál, odvas fogak, nyákkabarttyák, a nyelv, mind jó tenyésztő fészkei a fertőző baktériumoknak.

Miller a legtisztábban tartott szájban is több baktérium-fajt mutatott ki. Bár ezek nem mindegyike veszélyes, sőt némelyike bizonyos életműködéseink segítségére még szükséges is, de a szájban lévő alkalmas körülmények, minő az állandó hő, ott bomló ételmaradékok, veszélyes baktériumok is melegágyul szolgálhatnak.

Ha a szánkba kerül valamely kórokozó baktérium, ott nem pusztul el, hanem életműködésére szükséges körülményekre találva, tovább fejlődik és szaporodik.

A fertőzés könnyülését illetőleg ekként fontos tetszék a száj.

Mintegy előkaput képezve belső szerveinkhez, a levegő s táplálék ezen át halad belső szerveinkbe, a tüdőbe, a gyomorba és belekbe, nem kicsinylendő tehát a száj tisztántartására hirdett sokféle figyelmeztetés.

Mindent el kell követni, hogy a száj állandó tisztántartásával fertőzésének lehetősége megsemmisüljön.

A természet, bár kitette szánkat a könnyű fertőzés eshetőségeinek, de megadta a lehetőséget is, hogy gyógyítószerünkkel hozzáférhessünk.

Ezt a szomorú hírt hozta a táviró az erdei lakásba. A királykisasszony férje nagyon szomorú lett erre; most már oda van a trón s a sok-sok kincs! Gondolt egy nagyot, újra befűtöttet az automobilba s visszavitte a királykisasszonyt az apjához, hadd maradjon vigasztalója a szomorú száműzetésben.

A csoda-asszony.

Élt Bagdadban egy öreg tevehajcsár, kinek gyönyörű szép, fiatal felesége volt. Ennek az asszonynak csodájára jártak egész Arábiából férfiak és nők, ifjak és vének. Szépsége vakító volt, fiatalága elbájoló, esze pedig lebilincselő. Mindezekben felül hiányzott belőle a hiúság és kacérság. Igen egyszerűen öltözködött és soha ékszer nem viselt. Az urat rajongásig szerette. Sok szép és gazdag ifjú próbálta meg szíve hajlandóságát megnyerni, de hasztalan, ő érzéketlen maradt a leghesebb ostromra is.

Hitetlenül rázták a fejüket az emberek s csak annyit moudtak: csoda-asszony.

Volt azonban még egy ezeknél is kiválóbb tulajdonsága, de ezt csak a beavatottabbak tudták: soha, semmi körülmények közt a férjének nem mondott ellen.

A sok csodál-néző közt azután akadt egy fiatal szuró tekintetű arab suhanc s mikor ez tekintetét rászegelte az asszonyra, az megrázódott s felébredt.

Az asszony hipnotizálva volt.

Huba.

Ha a tüdőnkhez olyan könnyen odavihetnők baktériumölő szereinket, meg volna fejte a tuberkulózis orvosságos kezelése. Így csak fáradsalmas gyógyító rendszerrel, higiénice törekedhetünk a gümőkórban szenvedők megmentésére.

Kétségtelen, hogy a szánkban levő baktériumok veszélyességét gyógyítószerrel megsemmisíthetjük, nézzük tehát, melyek azok a módok, melyekkel ezt végrehajtsuk?

Tudjuk, hogy a tisztatág legjobb eszköze a víz. Az az egyén, aki naponta bárcsak tiszta vízzel is többször mosá ki a száját, nagyjából eleget tett a tisztaság szabályának. De vajon elegendő-e ez? Nem kell-e figyelembe venni, hogy a víz ugyan mindent lemos, de a baktériumokat nem gyöngíti meg. Erre hatékonyabb anyagok, gyógyítószerrel kellene, melyekre nézve legjobb orvos tanácsát kikérni. A gyengén higított sóborszeszes víz baktériumölő szer, de alkoholtartalma miatt állandó használatra nem ajánlható. Igen könnyen hozzáférhető, meglehetősen jó eredménnyel használható szer a közönséges konyhasó. Ebből kis mennyiséget téve szájmósó vizünkbe, alkalmasabb, erősebb szer hiányában elég jó eredménnyel használható.

A szájat tehát, mint a belső szerveinkhez legkönnyebben hozzáférhető utat, nem szabad elhanyagolni, ha nagyobb következményekkel járó betegséget akarunk megelőzni.

Folytonos tisztántartás, minden étkezés után való gondos kimosás olyan szabály, melyet sem gyermeknek, sem felnőttnak elmulasztania nem szabad.

A szájról mondott tanácsaim nem újak, de valamint minden ismeretnek, ha üdvös, folytonos ismétlése is hasznos, jó vélek cselekedni tanácsaimmal és is, ha polgártársaim figyelmét erre újból felhívom.

Kóródi Simon dr.

Forgács.

A pésti nyelv.

Budapest az ország feje. De nem az ország szíve. Az értelem kulturájának középpontja, de nem a szív érzéseinek. Nem lüktet benne a magyar nemzeti érzés avval a megragadó és lebilincselő erővel és hatalommal, amely magának magához ragadná és azután irányítaná az ország nemzeti érületének minden hullámát. Nem árad belőle az eleven, friss, igaz nemzeti érzület szerte az országba, mint a szivből az ereken át a friss éltető vér a tagokba. Sőt nálunk a tagoknak kell szállítani e friss vért a szervezet középpontjába, az ország fővárosába.

Sok beszél e sajnálatos körülmény mellett, de én csak egyre, a legfőbbre mutatok rá: a nyelvre.

A nyelv maga a nemzet élete. A gondolatok, érzések, szokások, a jellem mind szorosan összefüggnek a nyelvel. A nemzeti nyelv korosulása becses nemzeti tulajdonságok és javak korosulását vonja maga után.

Budapesten a magyar nyelvnek oly gyalázatos járjonja született, hogy az utolsó istenháta mögötti faluban sincs párja. E nyelv sem lelkére, sem testére nem magyar. A szavak idegen, német formában lépnek egymással házasságra, arcul verve a magyaros szókötés formáit. Kiejtése pedig zagyvalék! A felső vidéki tót svihák, avagy a kóbor cigány kiejtése több-e benne: a jó Isten tudja,

A germanizmusok valóságos szemenszedett példái lüzhetnek tollunkra. De erre nincs te-rünk. No meg lapunk természete is más. Rámutatunk azonban arra a nyámnám kiejtésre, amivel Budapesten a mi szép, erős, zengő nyelvünket csuffá teszik.

A kiejtésnek zenéjét le nem írhatjuk. Mert ki kótázná le a beszéd hangjának finom árnyalatait. E kiejtés főismertetője, hogy az *a* és *e* hangokat, a legszebbeket, német *ä* és *é* hanggal ejtik. Példa jobban megvilágosítja:

— Az akadémiaiban szeptembéren nagy beszédét tart.

— Szeretéd-e a cigánypécényét?

Ez az idegenszerű kiejtés terjed a vidéken is. Leggyorsabban a cselédek tanulják meg. Egy-egy cselédeleány Budapestről haza térve, már ezzel a fűlsértő kiejtéssel él. Pipis dáma lett belőle s ezzel a nyafogó, affektáció beszéddel bosszantja az egészséges vidéki fület.

Azután a mesterlegények sajátítják el hamarosan. Persze, ezeknél hiányzik az iskola-adta belső műveltség.

De a Budapesten járt diákok sem állnak ellene ennek a nyavalyának. Sőt az uri hölgyek sem. Már Sümege is van néhány rabja, akik arisz,

trokatikusnak és szépnek gondolják ezt az ocsmaúy kiejtést.

Hallottuk a szinpadról is.

A kosz tehát gyorsan terjed s megrontja a józú, egészséges magyar kiejtést. Irtsuk ki e koszt, míg zengő szép bességünket tönkre nem teszi.

Bárd.

H I R E K.

— **Ünnepek.** E hét az ünnepek hete. Hétfőn, f. hó 15-én Nagyboldogasszony napját ünnepelte a kat. egyház. A sümegei plébánia-templom zsufolva volt ájtatos közönséggel. A misét Varga Jenő István premontrai kanonok végezte segédlettel, a szentbeszédet pedig Németh János plébános mondotta.

Augusztus 18-án dicsőséges királyunk születésnapját jelezték a középületeken lengő nemzeti lobogók. Reggel fél nyolckor Németh János plébános misét mondott ülségségért, ezen a helybeli hivatalok személyzete testületileg vett részt.

Ma aug. 20-án első szent királyunk nevénapját üljük avval a vallásos és hazafias kegyelettel, amellyel a nemzetalkotó nagy királynak minden magyar hódolva áldozik.

— **Eljegyzés.** Kardosny Kálmán, a sümegei járás szolgabírája eljegyezte Farkas Lujzika kisasszonyt Lesencze-Istvándról.

— **Házasság.** Frits Ferenc fumei hosszújártú kereskedelmi tengerészkapitány f. hó 14-én lépett házasságra Szigetly Erzsike tanítónővel Sümege.

Bachinger Imre helybeli járásbíróági írnök f. hó 15-én házasságot kötött Mohos Ilona sümegei özönővel.

— **A csáktornyai tanítóképző ünnepe.** A csáktornyai magyar királyi állami tanítóképző-intézet fennállásának negyedszázados évfordulja alkalmából a volt tanítványok 1904. szeptember 6-án jubileumi ünnepet rendeznek. Az ünnep sorrendje: Szept. 5-én délután 5 órakor Barány Ignác tanítóképző-intézeti igazgató sírjának megkoszorúzása. Szept. hó 6-án: 1. Reggel 8 órakor gyülekezés az állami tanítóképző intézetben. 2. Indulás a tanítóképző-intézetből negyed 9 órakor a r. k. templomban tartandó Te-Deumra. 3. Isteni tisztelet után a Zrínyi-émlékoszlop megkoszorúzása. Ünnepi beszédet mond Vargha Tivadar gyöngyösi áll. isk. igazgató. 4. A Zrínyi-várnak, a tanítóképző-intézet egykori otthonának megtekintése. Emlékbeszédet mond Hujzák Lukács Igli állami tanítóképző-intézeti tanár. 5. A tanítóképző-intézet tornatermében a Hinnuszt éneklék a jelenlők. 6. Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanácsos, Zalavármegye királyi tanfelügyelőjének üdvözlő beszéde. 7. A vallás és közoktatásügyi miniszter ur képviselőjének válasza. 8. Az intézet 25 éves múltját felolvassa Margitai József tanítóképző-intézeti igazgató. 9. A jubileumi zászlószalag átadása. Alkalmi beszédet tart Brauner Lajos csáktornyai áll. isk. tanító. 10. Az első továbbképző tanfolyam hallgatói által adományozott zászlószalag átadása. Beszédet mond Honfi Lőrinc zrínyifalvai áll. iskolai tanító. 11. Barány-émléktábla felavatása. Ünnepi beszédet tart Csizsár József zalaegerszegi áll. iskolai tanító. 12. Samu emléktábla felavatása. Ünnepi beszédet mond Poredus Antal nagykanizsai áll. iskolai tanító. 13. Az érkező levelek és táviratok felolvasása. 14. Szózat. Éneklék a jelenlők. 15. Az ünnepély után társasbéd a „Zrínyi-szálló“ nagytermében. Egy teríték ára (5 fogás fél liter borral) 4 korona. — Akik az intézetben való elszállásolásra igényt tartanak, s akik a társasbédben résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek ezt a rendezőbizottság elnökével (Margitai József igazgatóval) legkésőbb augusztus 30-ig tudatni.

— **Vadászat.** A sümegei vadász-társaság f. hó 14-én hajóvadászatot tartott a sümegei város-erdejében. Szecsődy Károly dömtörri (Vasm.) birtokos lött egy tizes szarvasbikát. A vadászaton résztvett Ugron Gábor országgyűlési képviselő is.

— **Bucsú Csabrendeken.** A csabrendeki templomban augusztus 14-én hagyományos fényűző ünnepelték meg Szt. Lőrincnek, a templom védőszentjének ünnepét. A vidékről százával özönlött a nép, minden háznál 3—4 vendég is volt. Tíz órakor volt a nagymise, melyet az újkáplán Dombay Sándor mondott, az egyházi prédikációt is ő tartotta, mellyel nagy hatást ért el. A Sümegey József kántor által betanított 20 tagból álló vegyes kar énekei rendkívüli benyomást gyakoroltak a zsúfolt templom hívőire. Délután 3 órakor az ájtatosságot litánia fejezte be. Azután a nép sokasága a Deák Ferenc tőre özönlött, hol tünérdek vásáros bódé és mutatványos sátor állott a bucsút ünneplő közönség szórakoztatására. A felállított sátrak között éjfél utánig, a vendéglőkben pedig a mulatság reggelig tartott. A fiatalság pedig derekasan vi-

selte magát, mivel a legkisebb incidens sem zavarta meg az ünnepséget. — Másnap aug. 15-én Magyarország védőasszonyának a vallási és történelmi szempontból egyaránt nevezetes ünnepét kegyelettel és buzgósággal ülték meg a csabrendeki kat. hívők.

— **Pályázati hirdetés.** A tapolcai m. kir. vincellériskola igazgatósága az 1905. január 1-én kezdődő egy éves tanfolyamra pályázatot hirdet. Felvételi kéllékek: 1. 16 éves életkor betöltését igazoló keresztlevél vagy katonakönyv. 2. Irni és olvasni tudást igazoló iskolai bizonyítvány. 3. Fedhetlen előéletről szóló községi erkölcsi bizonyítvány. 4. Ép egészséges és munkára alkalmas testalkatról szóló orvosi bizonyítvány. 5. Szülő vagy kiskoruknál a gyám irásbeli nyilatkozata arról, hogy fiukat a tanfolyam tartama alatt az iskolából kivenni nem fogják. 6. A felvétel történhetik saját vagy államköltségen. Akik államköltségek óhajtanak lenni, kérvényükhez szegénységi bizonyítvány csatolandó. A saját költségek 240 koronát tartoznak ellátás fejében félévi előleges részletekben lefizetni. 7. A pályázathat előny adatik a magasabb előképzettségeknek, a katonakötelezettségüknek eleget tett nős egyéneknek, különösen szőlőművelőknek, kertészeknek és kádároknak. — A fenti okmányokkal felszerelt s 1 koronás bélyeggel ellátott kérvények a nagyméltóságú földmivélsügyi minisztériumhoz címezve alulírott igazgatóságához legkésőbb november hó 1-ig beküldendők, honnan a fel vagy fol nem vételről idejekorán értesíttelnek. Tapolcán, 1904. aug. 12-én. A tapolcai m. kir. vincellériskola igazgatója.

— **Adótargyalás.** Járásunk községei által 1905, 1906 és 1907-re fizetendő borítal és huszfogyasztási adó tárgyalása f. hó 26-án lesz Sümege a szolgabírói hivatalban.

— **Közzemlén.** Sümege város 1905-re előirányzott költségvetése a városházán közzemléva van. Az érdeklődők a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

— **Tűz.** Sejc János sármelléki lakos a múlt hétfőn hajnali 4 órakor a szekeret akarta betolni a pajtába. Eközben a pajta sarkából ágyuszerű dörrenés hallatszott, ahonnan láng tört elő és gyorsan harapódzott tova. A nagy szélben a tűz beltelekről-bellelekre terjedt, úgy hogy 32 károsult gazdának 23 istállója, pajtája és takarmánya leégett. 1 lakóház is a tűz martaléka lett. Szerencse, hogy a lakóházak zsindelyesek s így csak a beltelek hátsó részén levő épületek égtek le. A kár így is 20 000 K. A sármellékiek örökös rettegésben vannak, mert ez az idén ott a tizenegyedik tűz. Mindig kazalok égtek le. Előtte való szombaton este Kemény Andor bérlő kazala gyuladt meg. A tüzeket valami gaz léleknek, vagy piromániában szenvedő embernek tulajdonítják, akit még csak nem is sejtének.

— **Vad állatok.** Folyó hó 14-én este a csabrendeki bucsuról hazajövet a haraszt felső szélén az állati szenvedélynek, a lélek aljasságának és gabságának szörnyű cselekedetét követte el néhány sümegei legény egy hatalmukba került védtelen leányzón. Irólunk tölle, hogy az undorító gaztettet leírjuk. Az úgy vizsgálat alatt van s majd elveszik méltó büntetésüket azok a gazok, akiket a leirhatatlan ocsmány cselekedetben bünösöknek talál a bíróság.

— **Elvi jelentőségű határozatok.** A minisztertanács legutóbb kimondotta, hogy jogtalan legeltetés miatt a panaszlott megbüntetésének kivánása nélkül a törvényes kárdij megfizetése iránt indított ügy elbírálása a polgári bíróság hatáskörébe tartozik. — A belügyminiszter egy konkrét eset alkalmából kimondta, hogy sertésvész miatt lezárt községben fekvő vészmentes szállásokban levő sertések forgalma a községek belterületén szabad s ily sertések helybeli adásvétele engedelemhez kötve nincs. — A közigazgatási bíróság legutóbb úgy döntött, hogy a községi vadászterületek berbeadása dolgában megtartott nyilvános árverés eredményének jóváhagyására a község képviselőtestülete jogosult, ez intézkedésnek természetes folyamánya az, hogy ha az árverés eredményét kielégítőnek nem találja, kellő megokolással az árverés eredményétől a jóváhagyást meg is tagadhatja s kedvezőbb eredményre való kilátás mellett újabb árverést rendelhet el.

— **Termésünk.** A földmivélsügyi kormány utolsó jelentése szerint 1904-ben Zalában a következő termés volt (zárjelben a múlt évi közöljük): **Búsa:** 94 313 kat. holdon 587 800 (657 928) q. **Ross és kétszeres:** 85 207 k. holdon 446 000 (546 396) q. **Arpa:** 33 367 k. holdon 174 100 (254 388) q. **Zab:** 24 635 k. holdon 140 000 (175 244) q. — Az ország termés: **Búsa:** 6,031,546 k holdon 35,622 400 (44,077,154) q. **Ross és kétszeres:** 1,979 351 k. holdon 11,669,000 (12 911,013) q. **Arpa:** 1,817,128 k. holdon 10,400,000 (14,059 958) q. **Zab:** 1 787 809 k holdon 8,847 300 (12 676 469) q. E kimutatásból látszik, hogy az idei év termése a tavallal szemben nevezetes hiánnyal záródik.

— **A nagykanizsai rablók.** Horváth Juda László nagykanizsai földműves tudta, hogy az oltani Frank Lajos és fia gőzmalomból minden este sok pénzt visznek a postára és eközben oly elhagyott uccákon mennek a pénzt vivők, amelyeken kevés ember fordul meg. Horváth tehát maga mellé vette Göndörházi Izidor vevő napszámos barátját, akit be is avatott tervébe s azzal együtt folyó évi január hó 16-án este a Király-uccai vasúti átjárónál megleste a malomcég pénzvívőit. Aznap Szobosztai István malomtisztviselő vitte a pénzt, amelyet egy zacskóban Talár Rómusz szolgálta hordott. Göndörházi lefogta a tisztviselőt, míg Horváth járomszeggel úgy ütötte fujbe Talárt, hogy az elájult. Horváth ekkor magához vette az 1185 koronával terhelt pénzeszacskót s barátjával együtt elfutott. A nagykanizsai rendőrség azonban másnap elfogta a két rablót, akik közül Horváth Juda Lászlónak egy másik elintézetlen ügye is volt. Horváth ugyanis a múlt év november 19-én az ugynevezett mántai erdőben Hököny János és Gozdán Boldizsár napszámosokkal együtt lefogta Róka Ferenc erdőőrt s annak fegyverét és löszert erőszakkal elrabolta. Ezekért a cselekményekért most ült törvényt a nagykanizsai esküdttörzség. Az esküdtek bünösnek mondták Horváth Juda Lászlót két rendbeli rablásért és súlyos testi sértésért, Göndörházi Izidort, Hököny Jánost és Gozdány Boldizsárt mint tettes társakat a rablásban. A bíróság Horváthot 14 évi, Göndörházi 6 évi és Hökönyt meg Gozdányt 2—2 évi fegyházra ítélte. A kir. Kuria ma Zsigmond előadásában, Tassy Pál koronaügyész indítványára hozzájárult az esküdttörzség ítéletéhez.

— **Kiadó egy ház,** mely áll 4 egymásba nyíló szobából, előszoba, konyha, éléskamra, padlás, pince, felszer, istálló és magánosan álló uccai irodából, szép udvarral s az udvarban kuttal. Bővebben megtudható Mojzer Imrénél, Sümege.

Kérjen mindenki
saját érdekében

**Valódi Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé**

csak oly csomagokban, amelyek a
Kneipp páter védjegyét és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánzatok elfogadását.

64.11c

3011tk. 904.

Árverési hirdetés kivonat.

A sümegei kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a sümegei Karaképzőzet végrehajtatónak öz. Frankovics Dánielné Kovács Terézia végrehajtást szenvedő elleni 800 K tőke és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő szentgrótpolgárvárosi 196. sz. tjkben kiskorú Frankovics András tulajdonul felvett 7 965. hrsz. ingatlanra 660 K; 966. hrsz. ingatlanra 125 K; 967. hrsz. ingatlanra 187 K; 975. hrsz. ingatlanra 13 K; 216. hrsz. ingatlanra 43 K; 217. hrsz. ingatlanra 120 K; 212. hrsz. ingatlanra 177 K; 2123. hrsz. ingatlanra 193 K; a 780. sz. tjkben Kovács Terézia tulajdonul felvett 7 1114. hrsz. ingatlanra 62 K; az 590. sz. tjkben Kovács Terézia Frankovics Dánielné tulajdonul felvett 7 1143. hrsz. ingatlanra 313 K; az 1387. hrsz. ingatlanra 141 K kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi szeptember hó 7-ik** napján délelőtt 10 órakor Szentgrótpolgárváros községében megartandó nyilvános árverésben a megállapított kiküldési áron alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat vagyis 66 K, 12 K 50 f, 18 K 70 f, 1 K 30 f, 4 K 30 f, 12 K 90 f, 17 K 70 f, 19 K 30 f, 6 K 20 f, 31 korona 30 fillért, 14 korona 10 fillért készpénzben, vagy az 1881-ik évi I.X. t.-c. 42. §-ában felvett jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 s zám alatt kelt igazságügyi miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. 60. t.-c. 170. §-a értelmében a banatpénznek bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Sümege, 1904. évi június hó 24-ik napján.

Szerdahely, kir. albjró.

Lakások, gazdasági épületek
fedésére szolgáló vízhatlan
kátrányos fedőlemezt,
kátrányos pépszalagot és
kátrányt állandóan raktáron tart
és a legolcsóbban elárúsít
Würzburger Jakob, Sümege.

**BRÁZAY FÉLE
SÓSORSZESZ**
NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

Jónak; a jobb
az ellensége.
Tényleg a legjobb az eddig használatban levő
szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut
ruháimuk mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosókivonat,

„Asszonydicséret“

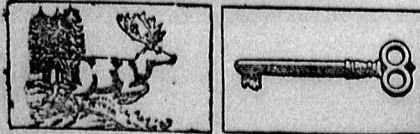
védjegyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkent.
 2. Fáradságot a negyedére.
 3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
 4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
 5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezességét vállal.
 6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.
- Népszerűvé válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.
- Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

Legjobb, legkiadósabb és ennél fogva legolcsóbb szappan.
Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

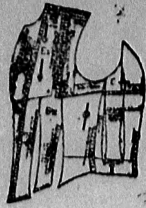
Berárlásnál különösen arra ügyeljenek, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig
A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés és más ideges bajban szenved,
kérjen iratot ingyen és bérmentve a szabad-
hattyú gyógyszerár által Majna-Frankfurt

A hölgyvilág részére!!

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint,
fáradtság nélkül készítheti

ruháját a **Guschelbauer Antal-féle**

szabályozható női derék-szabászati készülék

segélyével anélkül, hogy a szabászati rajzot megtanulta volna.

Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott

Számos elismerő-irat.

Utánvét mellett!

Egy készülék ára 3 korona.

Utánvét mellett!

Minden kulturállamban törvényesen védve és szabadalmazva.

GUSCHELBAUER ANTAL, SOPRON.

Képviselek minden helységben kerestetnek.

Magyarazatot ingyen küldök.

Megérkeztek Sümege! Grünfeld J. szabó üzletébe a legújabb őszi és téli valódi hazai divatszövetek, melyből a legolcsóbb és legelőnyösebb feltételek mellett készítenek a legjobb fővárosi munkások által divatos öltönyt, felöltőt, rendingót (ulster) téli kabátot, rövid gazdász (mikádó) kabátot és külön divatmellényeket. Raktáron tartok kész férfi-, fiu- és gyermekruhákat, mindennemű utazó és rövid bundákat. Készítenek legújabb szabás szerint mindennemű papi ruhákat, cinádát, reverendát; vasúti tisztai és altisztai egyenruhákat, sport öltönyöket és divatos női kabátokat, mindennemű Libéria ruhákat. — Nagy választék Lawn-tennis öltönyök és piké mellényekből. — Az üzletben készült ruhák minden hónapban kétszer díjtalanul vasaltatnak. — Vidéki meghívásra dús választékú mintáimmal személyesen megjelenek. **Szíveskedjék meghívást küldeni,** azzal nem jár semmi kötelezettség és csak az olcsóság és jó minőség végett megtekinthetné mintáimat. — **Gyári árban** kaphatók a legjobb minőségű szövetek és minden hozzávaló bélések.

Becses támogatását kérvén, maradok teljes tisztelettel

Grünfeld J. férfi-szabó.

Pollák Testvérek

cementárú, márvány-mozaik és fémfényű-lemez-gyár

beton-építkezési-vállalat és építőanyagok gyári raktára

Tapolcán.

Bátrak vagyunk az alantabb felsorolt, általunk készített cement árukra, valamint raktáron levő építő anyagokra a közönség becses figyelmét felhívni.

Elsőrendű minőségű különös olcsó cementlapokat: előház-, templom-, folyosó-, konyha-, udvar-, járdá-, istálló- és egyéb kövezetekre.

Terazzo-márvány-mozaik burkolat, márvány-mosaik és fémfényű-lapokat.

Mindennemű cement-beton-burkolatot.

Csömöszölt betonból készített csöveket mezei utakhoz szükséges hidaknál, átjáróknál és átvezetéseknél.

Lépcsőket, jászolok, lóabráktartók, kutkavák, hornyolt tetőcserépek.

Mindennemű tetőfedésre:

Kátrányos és aszfalt köfedél és elszigetelő-lemezeket 10 méteres tekercsekben.

Mint olcsó és kitűnő minőségű famentesítő-szer:

Kátrány és Carbolineum

építkezésekre és gazdasági eszközökre, használt fák vízmentessé tétel, valamint szőlőkarók, deszkák, zsindelyek korhadás és rothadás ellen való megóvás céljából.

Elvállalunk nedves falak szárazzá tételét a legjutányosabb árak mellett.

Megtisztelő becses rendeléseit kérve

kiváló tisztelettel

Pollák Testvérek.